

Notat

29.05.2017

Forløb vedrørende nedlæggelse af overkørsler i Tønder Kommune

Baggrund

Projektet indgår i aftale om En grøn transportpolitik fra 2009 vedtaget af den daværende regering (Venstre og De Konservative), Socialdemokraterne, Dansk Folkeparti, Socialistisk Folkeparti, Det Radikale Venstre og Liberal Alliance. Formålet med projektet er at forbedre sikkerheden omkring jernbaneoverkørsler, hvilket indebærer, at samtlige usikrede overkørsler i hele landet nedlægges.

Enkelte steder kan situationen det pågældende sted foranledige, at det ikke er muligt at nedlægge en usikret overkørsel, hvormed overkørsler i stedet kan blive sikkerhedsforbedret med bomanlæg. I henhold til den politiske aftale, skal antallet af overkørsler så vidt muligt generelt reduceres, hvorfor overkørslerne ligeledes bliver undersøgt i forhold til nedlæggelse.

Banedanmark har siden 2009 behandlet en lang række jernbanestrækninger i hele landet efter samme retningslinjer, som nærværende projekt i Tønder Kommune behandles under.

Beskrivelse af procedure

Ved et projekt om nedlæggelse af usikrede overkørsler ses der dels på den forudgående screening i 2009, hvor alle overkørsler i Danmark blev screenet med det formål at afdække, hvilke tiltag der kan iværksættes på den enkelte overkørsel, så det er muligt at prioritere den samlede indsats omkring overkørsler optimalt, herunder identificere overkørsler, som det umiddelbart er muligt at nedlægge. Derudover foretages en fysisk gennemgang i marken af overkørslerne på de pågældende strækninger. Dette, sammen med læring fra tidligere projekter, giver grundlaget til de første grove udkast til løsningsforslag.

Når disse løsningsforslag foreligger, præsenteres de for de relevante kommuner. Her bliver projektets baggrund og processen for projektet gennemgået. Da kommunerne har stor viden om de lokale forhold indhentes dette for at kunne tilpasse projektet til de faktiske lokale forhold. Der er tale om et møde med kommunerne, hvor de har første mulighed for at kommentere projektet. Banedanmark bruger den indhentede viden til at tilpasse projektet, inden der skal søges tilladelser og dispensationer efter relevant lovgivning ved kommunernes administration, f.eks. i henhold til miljølovgivning. Herefter indkaldes til borgermøder via offentlig annoncering og breve til berørte parter. Formålet er at høre de lokale lodsejere, da de, ligesom kommunerne, har stor lokal viden. Bl.a. viden omkring færdselsmønstre, ejendomsforhold og miljøforhold i deres område er til stor hjælp.

Berører projektet statsvejene afholdes endvidere møde med Vejdirektoratet som vejmyndighed, ligesom kommunerne sættes ind i projektet og høres, når de er vejmyndighed.

Banedanmark udarbejder de endelige løsningsforslag ud fra de indhentede oplysninger og kendt viden. Der er løbende kontakt med sagens parter.

Banedanmark indhenter desuden nødvendige tilladelser og eventuelle dispensationer fra relevante myndigheder. Banedanmark kontakter i denne forbindelse den relevante politikreds med henblik på at indhente samtykke efter færdselslovens § 92. På samme vis sikres, at gældende vejmyndighed (kommuner/Vejdirektoratet) afgiver bemærkninger til projektet efter den vejlovgivning, som vejmyndigheden finder relevant, såsom etablering af helt nye private fællesveje, samt at trafiksikkerheden ikke påvirkes negativt på et uacceptabelt niveau.

Dernæst sendes besigtigelsesmateriale til Kommissariatet, der indkalder til Besigtigelsesforretning. Ved Besigtigelsesforretningen fremlægges Banedanmarks løsningsforslag for Ekspropriationskommissionen, fremmødte myndigheder og lodsejere, som her har mulighed for at kommentere projektet over for Ekspropriationskommissionen. Resultatet af forretningen er Ekspropriationskommissionens afgørelse om, hvorvidt projektet kan tiltrædes i sin helhed, i dele eller afvises. Kommissariatet udarbejder forhandlingsprotokol, hvori Ekspropriationskommissionens afgørelse er beskrevet.

Med udgangspunkt i forhandlingsprotokollen tilretter Banedanmark projektet og udarbejder Ekspropriationsmateriale, der sendes til Kommissariatet.

Kommissariatet indkalder herefter til Ekspropriationsforretning, hvor der skal afstås de for projektet nødvendige arealer og alle erstatninger fastsættes. Det er Ekspropriationskommissionen, der forestår erstatningsudmålingen.

Efter ekspropriation kan Banedanmark begynde de nødvendige anlægsarbejder. Ingen overkørsler nedlægges før der er skaffet fornøden vejadgang til alle lodsejere.

Tidslinje for projektet

- 31. maj 2016 afholder Banedanmark møde med Tønder Kommune med forelæggelse af det forestående projekt (bilag 1).
- 4.-5. juli 2016 afholdes borgermøder med berørte lodsejere.
- 11. august 2016 afholder Banedanmark møde med Vejdirektoratet, der ikke har indsigelser til projektet. Dog blev en trafiksikkerhedsvurdering af krydset ved Sdr. Vollum igangsat af Vejdirektoratet, som overordnet konkluderer, at der ikke er trafiksikkerhedsmæssige problemer ved krydset (bilag 2).
- 18. november 2016 afsender Banedanmark skitseprojekterne for de forskellige vejløsninger, som er nødvendige i forbindelse med nedlæggelse af overkørslerne til vejmyndighederne; Tønder og Esbjerg Kommune, samt Syd- og Sønderjyllands Politi til kommentering (bilag 3).
- 23. november 2016 sender Tønder Kommune svar i forhold til de fremsendte skitseprojekter og har ingen bemærkninger til disse (bilag 4).
- 23. november 2016 kvitterer Banedanmark for modtagelsen af mail fra Tønder Kommune (bilag 5).
- 24. november 2016 fremsender Syd- og Sønderjyllands Politi mail med samtykke jf. Færdselsloven til hele planens vejvandede afmærkning (bilag 3).
- 25. november 2016 kvitterer Banedanmark for modtagelsen af mail fra Syd- og Sønderjyllands Politi (bilag 6).
- 8. marts 2017 skriver Tønder Kommunes Teknik- og Miljøudvalg til Banedanmark, Vejdirektoratet, Syd- og Sønderjyllands Politi samt Ekspropriationskommissionen vedrørende deres bekymring for trafiksikkerheden på rute 11 (bilag 7).
- 16. marts 2017 sender Vejdirektoratet svar til Tønder Kommune vedrørende nedlæggelse af overkørsler i Tønder Kommune (bilag 8).
- 16. marts 2017 sender Banedanmark svar til Tønder Kommune på skrivelsen af d. 8. marts (bilag 9).
- 24. marts 2017 sender Syd- og Sønderjyllands Politi en ny udtalelse om nedlæggelse af overkørslerne nr. 83 og nr. 104 (bilag 10) til Banedanmark med Tønder Kommune og Vejdirektoratet i kopi.
- 7. april 2017 sender Banedanmark svar til Syd- og Sønderjyllands Politi (bilag 11).

- 8. maj 2017 sender Banedanmark en rykker til Syd- og Sønderjyllands Politi, da de ikke har kvitteret for Banedanmarks svar af d. 7. april 2017 (bilag 12).
- 10. maj 2017 sender Syd- og Sønderjyllands Politi en ny udtalelse om nedlæggelse af overkørslerne nr. 83 og nr. 104 til Banedanmark (bilag 13), hvor det fremgår, at udtalelsen af d. 24. marts 2017 fastholdes.
- 18. maj 2017 afholdes der møde mellem Vejdirektoratet, Syd- og Sønderjyllands Politi og Banedanmark. Der tages referat fra mødet
- 23. maj 2017 godkender Banedanmark, Vejdirektoratet og Syd- og Sønderjyllands Politi referat fra mødet den 18. maj (bilag 14).

Beskrivelse af forløb

Banedanmark har afholdt møde med Tønder Kommune d. 31. maj 2016. Baggrunden for projektet blev her fremlagt samt Banedanmarks løsningsforslag til nedlæggelserne. På mødet oplyste Tønder Kommune, at rute 11 er en meget trafikeret hovedlandevej og anbefalede derfor Banedanmark at tage kontakt til Vejdirektoratet. Det bemærkes, at Banedanmark ville have hørt Vejdirektoratet uanset, da projektet berørte statsvej rute 11.

Kommunen havde ikke på mødet indsigelser mod nedlæggelserne ved overkørsel nr. 83 eller nr. 104. Der tages referat af mødet, som er forelagt kommunen, jf. nedenfor.

Derudover blev der afholdt borgermøder d. 4.-5. juli 2016 på strækningen, hvor projektet blev forelagt de berørte lodsejere. På disse møder blev der også udtrykt bekymring omkring landbrugsmaskiner på rute 11, herunder blev særligt krydset ved Sdr. Vollum (ved overkørsel nr. 104) påpeget som usikkert.

Banedanmark afholdte herefter et møde d. 11. august 2016 med Vejdirektoratet, hvor projektet blev forelagt. Generelt var der ingen af løsningerne i projektet, som krævede tilladelse eller dispensation fra Vejdirektoratet. Da nedlæggelse af flere af overkørslerne ville give en forøgelse af trafikken på de nærliggende statsveje, ønskede Banedanmark at orientere Vejdirektoratet og samtidig give mulighed for, at Vejdirektoratet kunne kommentere på projektet og de enkelte løsninger. Vejdirektoratet havde ingen indsigelser mod projektet, men igangsatte på baggrund af mødet en trafiksikkerhedsvurdering af krydset ved Sdr. Vollum. Vejdirektoratet anbefalede herefter ud fra en vurdering af trafiksikkerheden, at beplantningen skulle beskæres med henblik på at sikre tilstrækkelige oversigtsforhold. Herefter konkluderede Vejdirektoratet ud fra en vurdering af trafiksikkerheden, at der ingen trafiksikkerhedsmæssige problemer er ved krydset. Beplantningen er efterfølgende blevet beskåret.

Banedanmark har udarbejdet skitseprojekter for de forskellige vejløsninger, der er nødvendige i forbindelse med nedlæggelse af overkørslerne, herunder vendepladser og erstatningsveje. Skitseprojekterne er fremsendt pr. mail d. 18. november 2016 til vejmyndighederne, Tønder og Esbjerg Kommune samt Syd- og Sønderjyllands Politi til kommentering efter henholdsvis Vejloven og Færdselsloven. Af denne mail med skitseprojekterne fremgår, hvilke overkørsler Banedanmark ønsker at nedlægge samt hvilke erstatningsanlæg, der planlægges etableret.

Den 23. november 2016 skriver Tønder Kommune vedr. de fremsendte skitseprojekter og har ingen bemærkninger. Banedanmark kvitterer for svar.

Den 24. november 2016 fremsender Syd- og Sønderjyllands Politi en mail til Banedanmark, hvoraf det fremgår, at ” *Syd- og Sønderjyllands Politi kan jf. færdselsloven give samtykke til hele planens vejvæsentlige afmærkning*”. Den 25. november 2016 kvitterer Banedanmark for modtagelsen af denne mail.

Den 8. marts 2017 skriver Tønder Kommunes Teknik- og Miljøudvalg til Banedanmark, Vejdirektoratet, Syd- og Sønderjyllands Politi samt Ekspropriationskommissionen. Heri udtrykkes bekymring for trafiksikkerheden på rute 11 på grund af nedlæggelse af overkørsler. Kommunen kommenterer, at de fra første møde var imod alle nedlæggelser og dengang ønskede alle overkørsler sikret med bomme. Dette fremgår imidlertid ikke af referat fra mødet, der blev afholdt d. 31. maj 2016. Det fremgår heller ikke af kommunens bemærkninger til referatet. Yderligere udtrykker kommunen undren over, at de er blevet indkaldt til besigtigelsesforretning uden at have fået projektet til politisk behandling og beder om, at besigtigelsesforretningen udsættes.

I forhold til referatet fra mødet d. 31. maj 2016 modtog Banedanmark en kommentar fra kommunen d. 8. juni 2016, som omhandlede en afklaring om overkørsel nr. 69 vedrørende Drivvejen, som er en historisk rute, og en kommentar til overkørsel nr. 123 vedrørende forbindelsen mellem de to skovarealer omkring hovedbyen i Tønder Kommune. D. 14. juni 2016 kom kommunen endvidere med kommentarer til kortbilag. Disse kommentarer vedrørte Banedanmarks forslag til stier og markveje i området og omhandler dermed den miljø- og naturmæssige del af projektet. Kommunen gjorde i sin mail opmærksom på, at kommentarerne skulle betragtes som punkter, Banedanmark skal være opmærksom på, og at kommunen med dette ikke havde forholdt sig til, om de alternative ruter kunne accepteres. Det bemærkes, at der i kommentarerne ikke var indvendinger til overkørsel nr. 83, og at der ved overkørsel nr. 104 var anført, at denne er en del af et længere stiforløb og ikke bør fjernes uden alternativ.

Den 16. marts 2017 sender Vejdirektoratet svar til Tønder Kommune vedrørende nedlæggelse af overkørsler i Tønder Kommune. Konkret berører svaret den trafiksikkerhedsmæssige situation for rute 11 i forbindelse med de forestående nedlæggelser af overkørslerne og deres påvirkning. Der lægges særligt vægt på, at der allerede er landbrugstrafik på rute 11 og omvejskørslen, der medføres af projektet, vurderes til ikke at udgøre en særlig risiko trafiksikkerhedsmæssigt. Nedlæggelsen af overkørsel nr. 104 bliver omtalt, og Vejdirektoratet vurderer, at det eneste nødvendige er at beskære et oversigtsareal.

Den 16. marts 2017 sender Banedanmark svar til Tønder Kommune på skrivelse af d. 8. marts 2017. Heri henviser Banedanmark til, at processen er fulgt som planlagt og oplyst på mødet d. 31. maj 2016. Da projektet gennemfører nedlæggelserne af overkørslerne ved ekspropriation, træffes der afgørelse ved Kommissarius. Dette er årsagen til, at Tønder Kommune er indkaldt til besigtigelsesforretning som planlagt. Yderligere forklares det, at Vejdirektoratet, som er vejmyndighed på statsvejene, er blevet orienteret om projektet. Ud fra en helhedsbetragtning for trafiksikkerheden på både jernbanen og for statsvejen rute 11, har Vejdirektoratet ingen indvendinger mod projektet med nedlæggelse af overkørsler.

Den 24. marts 2017 sender Syd- og Sønderjyllands Politi en ny udtalelse om nedlæggelse af overkørslerne nr. 83 og nr. 104 til Banedanmark med Tønder Kommune og Vejdirektoratet i kopi. Politiet udtaler heri, at *”Det er Syd- og Sønderjyllands Politis vurdering, at tunge og langsomt kørende køretøjer så vidt muligt ikke bør tvinges til at benytte en trafikeret hovedfærdselsåre, idet risikoen for bagendekollisioner er stor, da mange bilister kan overse, at de forankørende er langsomt kørende...”* Videre fremgår det, at *”Da der ikke er andre alternativer for landbrugstransporterne, kan politikredsen ud fra en trafiksikkerhedsmæssig vurdering ikke anbefale en lukning af overkørsel nr. 83 og nr. 104”*.

Banedanmark henviser i svar til politiet af d. 7. april 2017 til det forløb, der har været med de pågældende myndigheder. Heri indgår Vejdirektoratets svar af d. 16. marts 2016 på Tønder Kommunes henvendelse samt Vejdirektoratets trafiksikkerhedsvurdering af krydset ved Sdr. Vollum/

rute 11, ved overkørsel nr. 104, som er foretaget d. 25. august 2016. Banedanmark henviser endvidere til mail af d. 24. november 2016 afsendt af Syd- og Sønderjyllands Politi til Banedanmark, samt at Banedanmark gerne hører nærmere i forhold til, hvordan politiet forholder sig til Banedanmarks svar.

Banedanmark har d. 8. maj 2017 skrevet til Syd- og Sønderjyllands Politi om manglende kvittering for modtagelse af Banedanmarks svar af d. 7. april 2017.

Syd- og Sønderjyllands Politi sender den 10. maj 2017 svar på Banedanmarks skrivelse af 7. april 2017. Heri fremgår, at Syd- og Sønderjyllands Politi fastholder deres udtalelse af 24. marts 2017.

Den 18. maj 2017 afholdes møde mellem Vejdirektoratet, Syd- og Sønderjyllands Politi og Banedanmark. På mødet blev ovenstående forløb drøftet. Politiet fastholdt sin vurdering af d. 24. november 2016, hvor der, jf. Færdselsloven, er givet samtykke til hele planens vejvendte afmærkning. Banedanmark og Syd- og Sønderjyllands Politi blev enige om, at der foreligger en misforståelse i kommunikationen omkring nedlæggelse af henholdsvis overkørsel nr. 83 og nr. 104. Banedanmark, Syd- og Sønderjyllands Politi og Vejdirektoratet gennemgik i denne forbindelse de konkrete muligheder for at undgå at lede tunge og langsomt kørende køretøjer ud på A11. Banedanmark præsenterede en løsning for overkørsel nr. 83, som muliggør omvejskørsel, der ikke fører disse køretøjer ud på A11. Politiet havde ikke tidligere været bekendt med dette løsningsalternativ og var derfor enig i, at der foreligger en ny oplysning i sagen, og at politiet derfor vil revurdere sin anbefaling af overkørsel nr. 83. Politiet havde noteret sig Vejdirektoratets brev til Tønder Kommune af d. 16. marts 2017 og kan fortsat ikke anbefale en lukning af overkørsel nr. 104. Banedanmark er derfor indstillet på at revurdere sin anbefaling om at lukke overkørsel nr. 104. Det blev på mødet aftalt, at Banedanmark og Syd- og Sønderjyllands politi melder skriftligt tilbage til de respektive parter efter denne revurdering senest d. 25. maj 2017.

Yderligere var Syd- og Sønderjyllands Politi enig i, at Vejdirektoratet som vejmyndighed på statsvejene kan udtale sig om trafiksikkerhed på statsvejene og i givet fald træffe afgørelse efter de bestemmelser i Vejloven, som kan være relevante i forhold til trafiksikkerhed og fremkommelighed. Vejdirektoratet udtalte på mødet at man var enig i ovenstående.

Syd- og Sønderjyllands Politi oplyste, at Syd og Sønderjyllands Politi fremadrettet ved modtagelse af borgerhenvendelser eller lignende ved forhold, som vedrører trafiksikkerheden på statsvejene, henviser til vejmyndigheden, dvs. Vejdirektoratet. I den forbindelse ønsker Vejdirektoratet om muligt at modtage politiets vurdering af de trafikale forhold og vurderinger, således at disse kan indgå i besvarelsen.

Syd- og Sønderjyllands Politi har d. 24. maj 2017 telefonisk meddelt Banedanmark, at de ikke længere er bekymret for overkørsel nr. 83 med den nye viden, som de har fået på møde d. 18. maj 2017, men at de fastholder bekymringerne ift. nedlæggelse af overkørsel nr. 104. Banedanmark har meddelt Syd- og Sønderjyllands Politi, at Banedanmark aktuelt genovervejer en alternativ løsning for overkørsel nr. 104 med henblik på eventuelt at sikre overkørslen.